

Oponentský posudek diplomové práce

Autor DP: **Josef Vysoký**

Vedoucí DP: **Mgr. Jana Kitzlerová, Ph.D.**

Oponent DP: **Mgr. Veronika Stranz-Nikitina, Ph.D.**

Název DP: **Stylisticky snižené lexikum současné ruské prózy a problematika**

jeho překladu do češtiny

Ústav: **Ústav východoevropských studií**

Formální úprava:

Po formální stránce splňuje práce požadavky kladené na diplomové práce (obsahuje čestné prohlášení, klíčová slova, abstrakt v českém a anglickém jazyce, obsah, seznam příloh a samotné přílohy). Práce je napsána na velmi dobré jazykové úrovni, je opatřena jednotným poznámkovým aparátem a strukturovaným seznamem použité literatury. Celkový kladný dojem kazí jen poměrně velké množství překlepů.

Použité metody:

Metodika závěrečné práce odráží komplexní přístup autora k řešení zadaného tématu a jeho snahu o uvedení tématu do širšího lingvokulturního kontextu. Jsou zde definovány základní pojmy jako jazykový útvar, poloútvar, interdialekt, popsány koncepce uspořádání lexikálních podsystémů z pohledu jak české, tak i ruské jazykovědy, což je podstatné vzhledem k některým terminologickým odlišnostem a kolísání významu některých z nich v ruštině. Autor zohledňuje i nejazykové prvky jako například odlišný vztah k dialektům v obou zúčastněných prostředích, motivaci mluvčích k užívání jazykového kódu nebo problém univerzálnosti následné míry reakce okolí. Chtěla bych také ocenit skutečnost, že se autor nevyhýbá použití takových v poslední době často zavrhaných pojmů jako jazykový cit a cit pro kultivovaný projev, které se jeví jako nezbytné pro popis reálného vztahu společnosti k jazyku a jeho užívání.

Struktura práce:

Diplomová práce má přehlednou strukturu, která je charakterizována vyváženým poměrem mezi teoretickou částí a praktickou komentovanou analýzou vlastního překladu vybraných povídek. První kapitola je věnována roli a místu stylisticky snižené slovní zásoby v jazykovém systému ruštiny a češtiny a klasifikaci vulgarismů s přihlédnutím k různé jazykové situaci, odlišnostem v kulturním vývoji a působení jazykových kontaktů. Popsaná situace je dále zhodnocena z hlediska překladatelské teorie

a praxe. Druhá kapitola se zaměřuje na reflexi stylistické sniženosti jako jednoho z prostředků k dosažení estetického dojmu v jazyce umělecké literatury, zatímco třetí kapitola pojednává lingvistické aspekty překladu vzhledem k převodu stylisticky snižených elementů. Čtvrtá stěžejní kapitola nabízí nejprve krátkou charakteristiku souboru povídek, osobnosti autora a kulturního fenoménu gopniků, dále pak autor předkládá koncepci vlastního překladu, založenou na principu funkční ekvivalence a usouvztažněnou s jazykovou povahou původního textu a podrobně analyzuje potíže spojené s překladem podobných textů do češtiny a ukazuje různé (vhodné na méně vhodné) způsoby jejich překonání s náležitým odůvodněním.

Splnění cílů práce:

Nikoli jednoduchý cíl práce spočíval ve zmapování a vytvoření souhrnného přehledu problematiky spojené s překladem vulgarismů z ruštiny do češtiny. Dílčím cílem bylo jednak poukázat na teoretický aspekt problematiky spojené s překladem jedné z oblastí nespisovné slovní zásoby, jednak s oporou na tento teoretický základ vypracovat komentovaný překlad tří povídek současného ruského autora běloruského původu Vladimira Kozlova. Oba definované cíle diplomové práce hodnotím jako zcela naplněné.

Podněty k obhajobě:

1. Na str. 35. uvádíte, že „V češtině není téměř vůbec v dispozici aktuální podoba argotu.“ Máte zde na mysli neexistenci samotného argotu, jeho nedostupnost pro výzkumníky nebo absenci aktuálních jazykovědných prací na toto téma?
2. Na str. 42. zmiňujete „klasické poučky“ překladatelské práce, nemohl byste blíže definovat, které z nich máte na mysli?
3. Jaký vliv má podle Vás posun hranice psaného / mluveného, který se odehrává mimo jiné díky používání sociálních sítí a jiných komunikačních kanálů, na rozšíření (změnu struktury mluvčích?) ruského matu?

Hodnocení práce:

Práci považuji za teoreticky a prakticky přínosnou, splňuje požadavky, standardně kladené na diplomovou práci (v souladu s OD 10/2014, čl. 4, odst. 4). Diplomovou práci hodnotím jako velice zdařilé pojednání o předmětné problematice, kdy autor jednoznačně prokázal orientaci v dané oblasti, prokázal schopnost analýzy, komparace a následné syntézy dostupných zdrojů, schopnost kritického myšlení, hodnocení materiálu, a následného uplatnění získaných poznatků v praxi v rámci komentovaného překladu. Doporučuji proto k obhajobě s hodnocením **výborně**.